

โครงการปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ จังหวัดน่าน

จ. ทรวง “ปิดทองหลังพระ” มาเนิ่นนาน
“...ปิดทองไปข้างหลังพระเรียบร้อย แล้วทองจะค้นออกมาที่หน้าพระเอง...”



พระราชดำริสหประชาชาติสมเด็จพระบรมชนกนาถ รมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร ที่แฝงไปด้วยปรัชญาอันลึกซึ้ง เพื่อการมุ่งมั่นกระทำความดีอย่างไม่ย่อท้อเพื่อปณิธานในการทำหน้าที่โดยถือว่าความสำเร็จในการทำหน้าที่เป็นบำเหน็จรางวัลอันสมบูรณ์แล้ว โดยพระราชจริยวัตรและพระราชกรณียกิจที่ทรงอุทิศทุ่มเท พระวรกาย พระสติปัญญา พระวิริยะอุตสาหะ ด้วยทรงงานหนักมาตลอด เพื่อประโยชน์สุขและความเป็นอยู่ที่ดีมีสุขของพสกนิกรชาวไทย



มอบปัจจัยกล้าสักทองและไก่พันธุ์สามสายเลือด

ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ “โครงการปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ” เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนน้อมนำแนวพระราชดำริไปพัฒนาต่อทั่วประเทศ อันเป็นการเฉลิมฉลองวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร จะทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๗ รอบ ๘๔ พรรษา ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยมีมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ และสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ดำเนินการจัดความรู้และส่งเสริมการพัฒนาตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง โดยน้อมนำองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริให้มีการขยายผล

สู่การปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดน่าน ซึ่งราษฎรในพื้นที่ที่มีการบุกรุกพื้นที่ป่า สาเหตุมาจากความยากจน ไม่มีที่ดินทำกินที่เหมาะสม โครงการปิดทองหลังพระฯ จึงร่วมบูรณาการระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชนร่วมแก้ไขปัญหการบุกรุกพื้นที่ป่าให้เกิดการพัฒนา พื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยเลือกพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติเป็นพื้นที่นำร่อง แล้วขยายผลออกไปยังอำเภออื่น ๆ

แนวทางการดำเนินงานและบทบาทของ ส.ป.ก. ดำเนินงานตามแนวทางพัฒนาโครงการ “ส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและชนบท และการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมั่นคง” และบูรณาการองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ ๖ มิติหลัก ได้แก่ มิติเรื่องดิน น้ำ เกษตร พลังงานทดแทน ป่าไม้ และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งน้อมนำหลักการทรงงาน ๒๓ ข้อ ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดช มหาราช บรมนาถบพิตร เป็นแนวทางหลักในการพัฒนาคนควบคู่กับการพัฒนาพื้นที่

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดน่าน (ส.ป.ก. น่าน) ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับจังหวัดน่าน และประธานคณะทำงานโครงการปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ในการร่วมพัฒนาในฐานะคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนโครงการปิดทองหลังพระฯ ตามคำสั่งจังหวัดน่าน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ส.ป.ก. สนับสนุนโครงการปิดทองหลังพระฯ เพื่อให้เกษตรกรได้พัฒนาพื้นที่ของตนเองให้มีศักยภาพ



การฝึกอบรมสาธิตการปลูกปลูก และการผลิตน้ำยาล้างจาน



ด้านการผลิตที่ดีขึ้น โดยขับเคลื่อนการดำเนินงานเป็นรายอำเภอ ด้วยวิธีการบูรณาการจัดฝึกอบรมพัฒนาองค์ความรู้ จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรผสมผสาน และส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจประกอบไร่นา ผลการดำเนินงานโครงการฯ จนถึงปัจจุบัน เกษตรกรผ่านการอบรมทั้งสิ้น ๕๘๘ ราย จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรผสมผสานเพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่ ๒๓ ศูนย์ ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจประกอบไร่นา ๑,๐๐๐ ไร่/ราย จากการดำเนินงานดังกล่าวทำให้เกิดการพัฒนาคนและพื้นที่ปรับเปลี่ยนการทำเกษตรเชิงเดี่ยวเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรกรทำการเกษตรร่วมกับการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์ดินและน้ำ รักษาทรัพยากรป่าไม้ ทำให้คนอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างสมดุลและเกื้อกูลกัน เกษตรกรสามารถนำความรู้ตามแนวพระราชดำริประยุกต์ใช้ในการทำการเกษตรและบริหารจัดการพื้นที่และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

เกษตรกรต้นแบบ

นายศักดิ์ดูล คำสิทธิ์ อายุ ๕๔ ปี อาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๕๔ หมู่ที่ ๑ บ้านพืชเจริญ ตำบลน้ำตก อำเภอน่าน้อย จังหวัดน่าน มีที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. จำนวน ๑ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๗ ไร่ เดิมทำการเกษตรเชิงเดี่ยวปลูกข้าวโพด แต่ไม่ได้ผลผลิตเท่าที่ควรเนื่องจากสภาพดินเสื่อมโทรมและขาดแคลนน้ำ

เข้าร่วมโครงการปิดทองหลังพระฯ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร “**การทำเกษตรแบบผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง**” ผลจากการฝึกอบรมทำให้ได้เรียนรู้การจัดการและการใช้ประโยชน์จากที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้ปรับเปลี่ยนการทำเกษตรเชิงเดี่ยวมาเป็นการทำการเกษตรแบบผสมผสาน โดยน้อมนำแนวพระราชดำริปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การทำเกษตรทฤษฎีใหม่มาประยุกต์ใช้กับแปลงเกษตรกรรมทำให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเลี้ยงหมูป่า เลี้ยงกบ เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ ปลูกไม้ผล เช่น แก้วมังกร มะละกอ ฝรั่งกล้วย สับปะรด และปลูกผักสวนครัว ค่ะน้า ผักกาด ผักหวานป่า ฯลฯ ส่งผลให้มีอาหารเพียงพอต่อการบริโภคและจำหน่ายต่อเนื่องตลอดทั้งปี ปัจจุบันเกษตรกรมีรายได้จากการทำการเกษตร จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท/ปี และมีเงินออมในครัวเรือนปีละประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ และมีความมั่นคงในการทำอาชีพเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน

จากความสำเร็จการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (เกษตรผสมผสาน) มาประยุกต์ใช้ และเป็นผู้มีจิตที่เป็นสาธารณะพร้อมอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ส.ป.ก. น่าน จึงคัดเลือกให้นายศักดิ์ดูล คำสิทธิ์ เป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรผสมผสาน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกรในชุมชน ผู้สนใจ และเกิดการขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่นต่อไป

นางสาวกศนิย์ ประภาธรรมณี
นักวิชาการปฎิรูปที่ดินชำนาญการ
กองประสานงานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ

นายจักรวิทย์ มงคลพิบูลย์
นักวิชาการปฎิรูปที่ดินปฏิบัติการ
สำนักงานการปฎิรูปที่ดินจังหวัดน่าน



พี่ศักดิ์ดูล คำสิทธิ์
เกษตรกรต้นแบบ

